

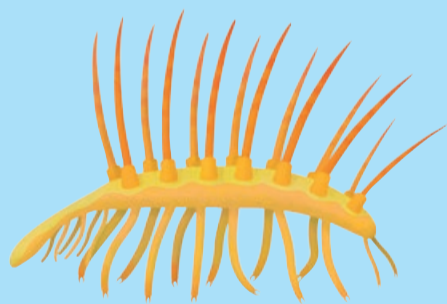
Prvohory

Od počátku prvohor, před 542 milióny let, je vše v překotném vývoji. Pohyb zemských desek tvaruje nové kontinenty, stoupající hladina moře zaplavuje pobřeží a v mělké, teplé vodě vznikají nové formy života. Řada živočichů začíná vytvářet pevné kostry nebo schránky, které se jako fosilie dochovaly až do dnešní doby. Známé jsou například četné nálezy trilobitů.

HALLUCIGENIA

Neobvyklý vzhled hallucigenie natolik zamotal vědcům hlavu, že jej zpočátku vyobrazovali vzhůru nohama.

OPABINIA

Pět očí, chobot zakončený chňapavým orgánem s trny. Popis těla opabinie připomíná spíše vetřelce z jiné planety než pozemského tvora.

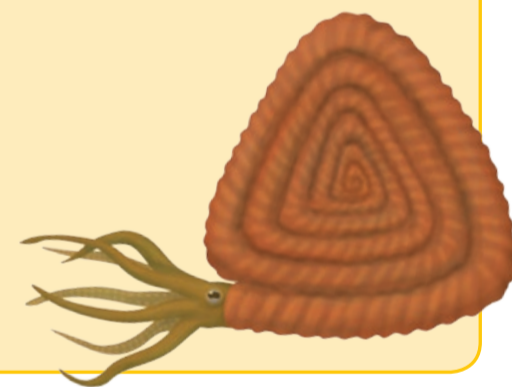
DINORTHIS

Fosilie pevných schránek mořských živočichů se často vyskytují ve vápenci nebo pískovci. Jedná se o usazené horniny vzniklé na místě, kde bylo původně moře.

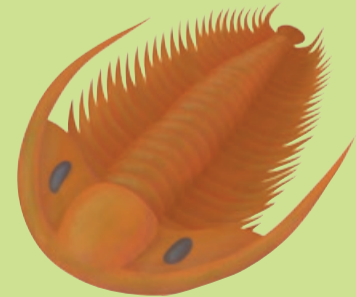
SOLICLYMENIA

Neobvykle trojúhelníkovitě tvarované fosilie schránek patří hlavonožci soliclymenia žijícímu ve svrchním devonu.

TRIOBIT

Na mořském dně žily nespočetné druhy trilobitů různých velikostí. Na konci prvohor již zcela vyhynuly. Druh na obrázku, paradoxides davidis, byl mimořádně velký. Mohl dorůstat až do velikosti 70 centimetrů.

Známým zástupcem prvohorních živočichů je **trilobit**.

MARELLA

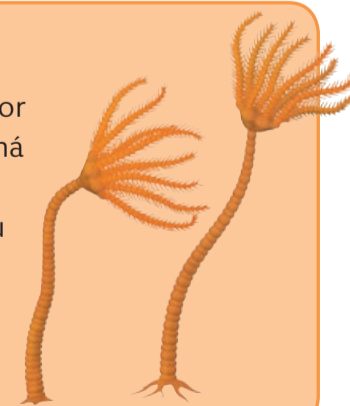
Vzácné nálezy zkamenělin živočichů s měkkou stavbou těla, které jsou zachycené v břidlicích, ukazují podivuhodná stvoření a dokládají bohatý život v období kambria.

Zpočátku se veškerý život odehrává na **mořském dně**.

CRINOZOA

Obývala mořské dno od prvohor až do dnešní doby. Byla příbuzná s mořskými hvězdicemi. Svými chapadly zachycovala drobnou potravu vznášející se ve vodě.

Období kambrium před 542 mil. let – 485 mil. let

Země na počátku prvohor.

Nástup živočichů s pevnými schránkami.

První trilobiti.

Objevují se měkkýši.

První obratlovci.

Nejstarší rostliny na souši.

Objevují se první pravé ryby.

Rozšíření přesličkovitých rostlin.

Pavouci a stonožky osidlují souš.

Obojživelníci se vydávají na břeh.

První jehličnaté stromy.

První savcovití plazi.

Objevují se brouci.

Dochází k velkému vymírání druhů.

Země na konci prvohor.

PARACARCINOSOMA

Drobná paracarcinosoma, připomínající štíra, byl sladkovodní živočich. Velmi ostrý trn byl zřejmě vybaven jedem a sloužil jako zbraň.

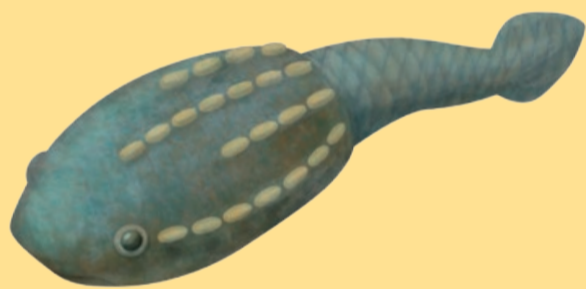
TIKTAALIK

Stavba těla se čtyřmi silnými ploutvemi umožňovala tiktaalikovi v případě potřeby pohyb na souši. Ačkoli se jedná o rybu, v mnoha ohledech již připomíná obojživelníky. Na souši pobýval jen krátce, pokud prchal před útočníky nebo když opouštěl vysychající jezírko.

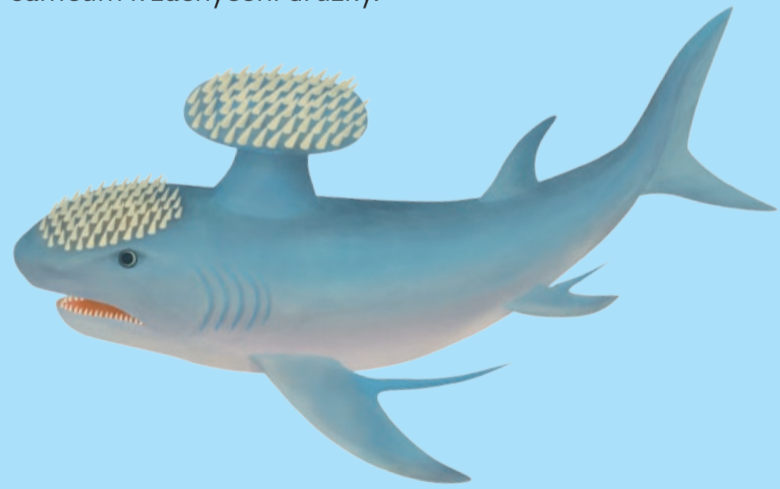
ASTRASPIS

Primitivní ryba astraspis patří mezi nejstarší známé obratlovce. Její tělo zpevňuje kostra a má odlišenou hlavovou část. Povrch těla chrání šupiny.

STETHACANTHUS

Parybu stethacanthus, vzhledem podobnou dnešním žralokům, zdobil na hřbetě zvláštní výrůstek posetý jemnými zuby. Sloužil zřejmě samcům k zachycení družky.

ENDOCERAS

Endoceras patřil k největším hlavonožcům žijícím v období ordoviku. Mohl se svojí schránkou dosáhnout délky až 9 metrů.

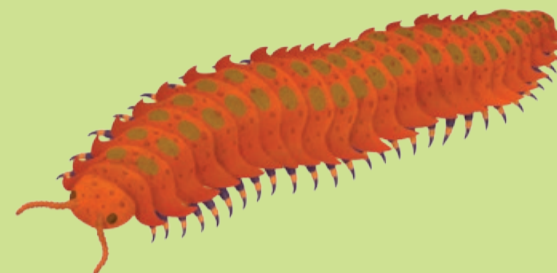
MEGANEURA

Tato vážka nebyla s rozpětím křídel kolem 65 centimetrů také žádný drobek. Důvodem obřího vzrůstu hmyzu v období karbonu byl vysoký obsah kyslíku v atmosféře.

ARTHROPLEURA

Přesnou podobu arthropleury neznáme. Podle dochovaných stop a několika částečných fosilií je patrné, že se jednalo o dva metry dlouhého tvora, tedy největšího členovce, který kdy chodil po souši.

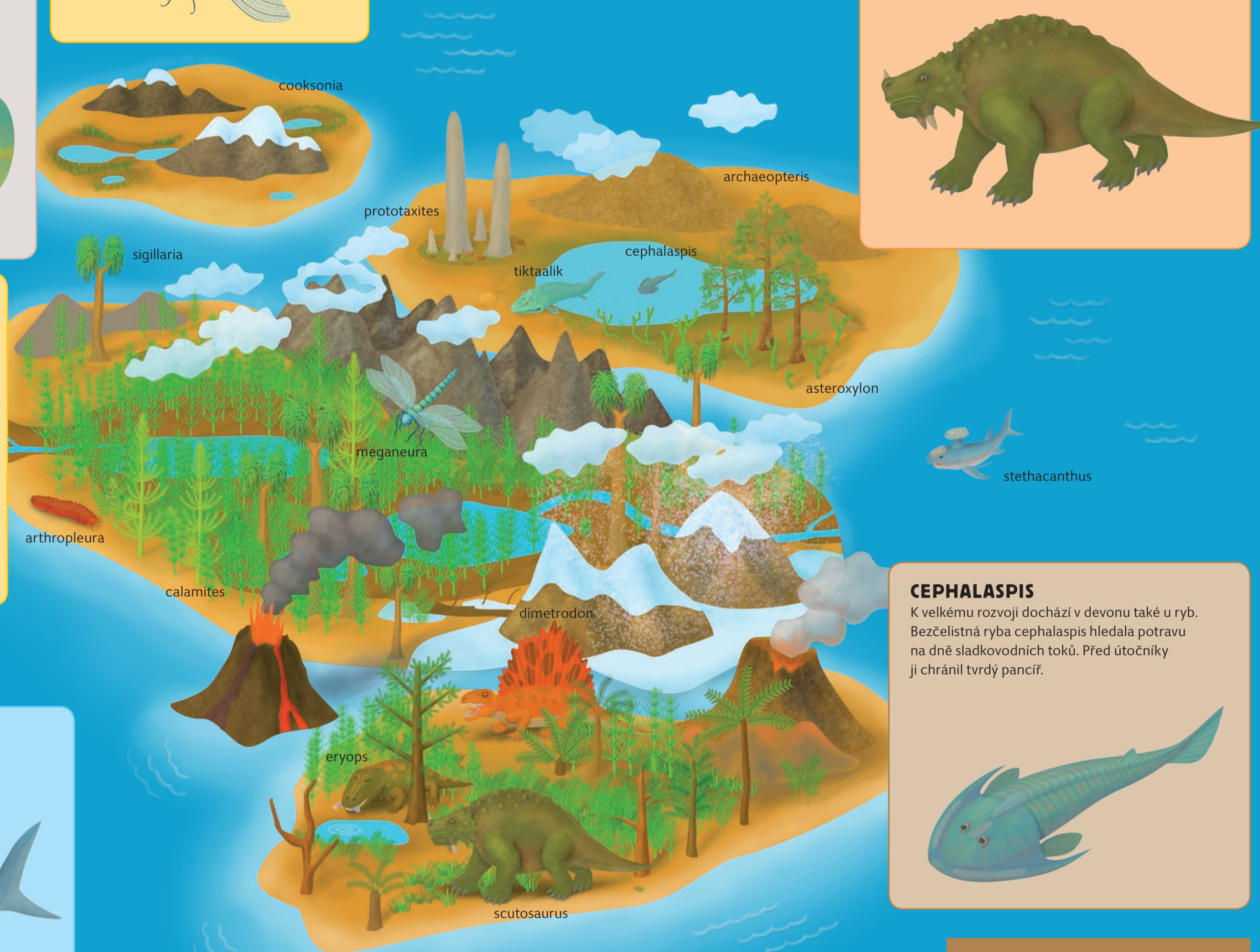
ERYOPS

Ze skvěle dochovaných fosilií koster obojživelníka eryopse můžeme vyčíst, že to byl silný predátor lovící ryby v mělkých mokřadech a zvířata na pobřeží.

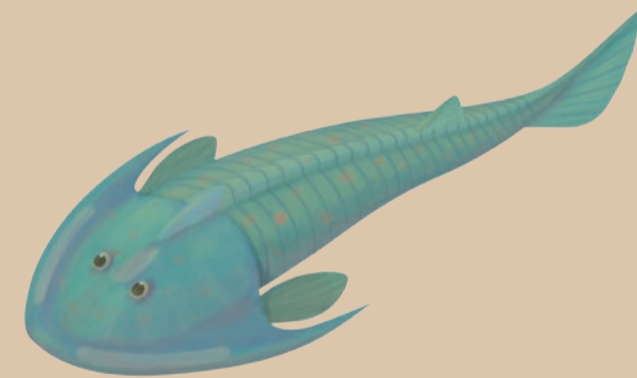
SCUTOSAURUS

Kostěné štítky dávají scutosaurovi vzhled nebezpečného tvora, ve skutečnosti to byl ale býložravý pohodář.

CEPHALASPIS

K velkému rozvoji dochází v devonu také u ryb. Bezčelistná ryba cephalaspis hledala potravu na dně sladkovodních toků. Před útočníky ji chránil tvrdý pancíř.

COCCOSTEUS

Čelisti s ostrými kostními destičkami činily z této opancéřované ryby úspěšného predátora. Coccosteus se svou délkou kolem 30 centimetrů byl trpaslíkem vedle podobně stavěné ryby dunkleosteus dosahující délky 6 metrů.

ROSTLINY